

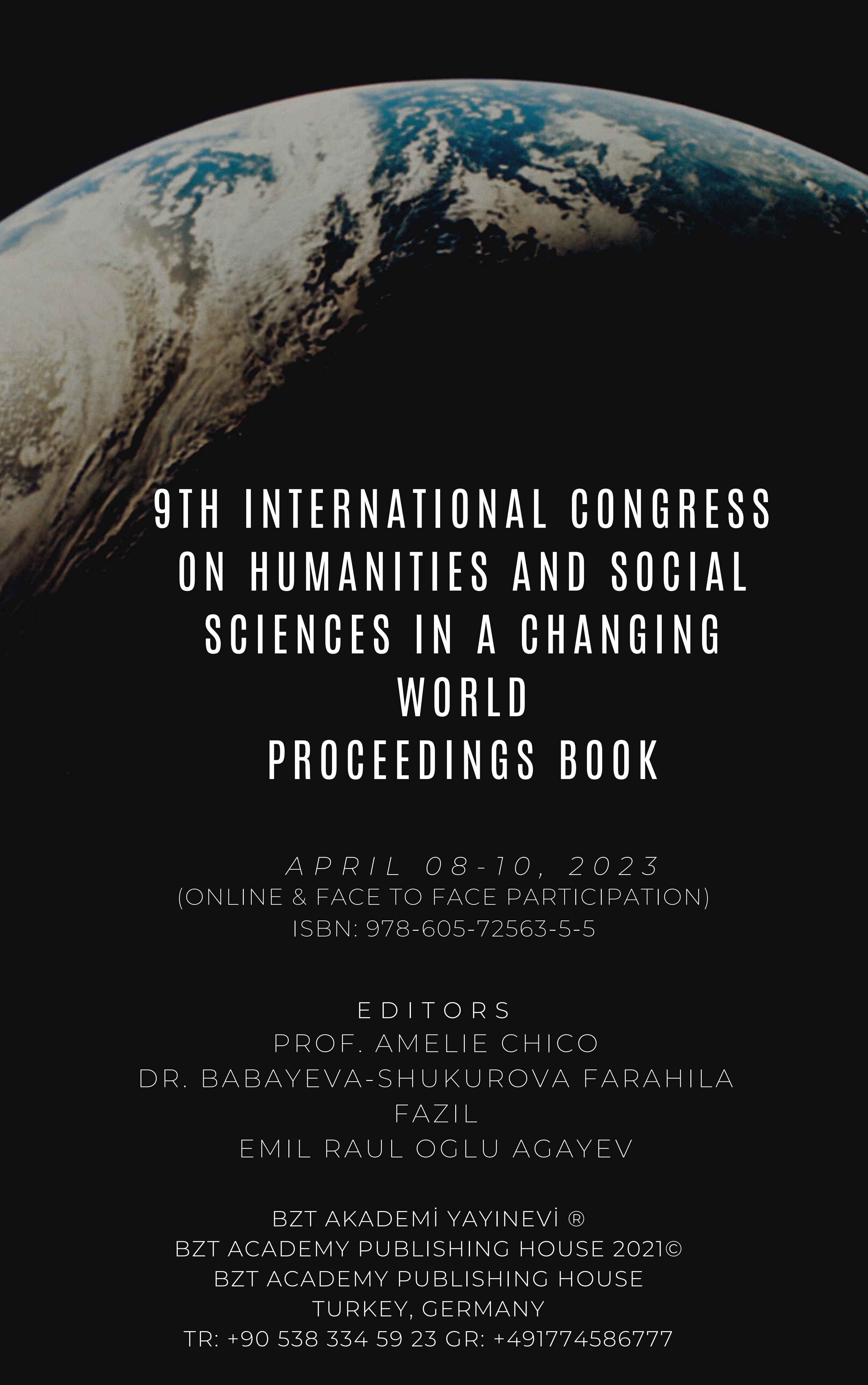

ALGERIA, AZERBAIJAN, CHINA, INDIA, IRAN, LITHUANIA,
MALAYSIA, MAURITIUS, MOROCCO, NAMIBIA, NIGERIA, NORTH
MACEDONIA, PAKISTAN, POLAND, PORTUGAL, PHILIPPINES,
TAJKISTAN, TÜRKIYE, UKRAINE, UZBEKISTAN VIETNAM

**9TH INTERNATIONAL CONGRESS
ON HUMANITIES AND SOCIAL
SCIENCES IN A
CHANGING WORLD
PROCEEDINGS BOOK**

ISBN: 978-605-72563-5-5

**EDITORS
PROF. AMELIE CHICO
DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHILA FAZIL
EMIL RAUL OGLU AGAYEV**

**9TH INTERNATIONAL CONGRESS
ON HUMANITIES AND SOCIAL
SCIENCES IN A CHANGING
WORLD
PROCEEDINGS BOOK**

A P R I L 0 8 - 1 0 , 2 0 2 3
(ONLINE & FACE TO FACE PARTICIPATION)
ISBN: 978-605-72563-5-5

EDITORS
PROF. AMELIE CHICO
DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHILA
FAZIL
EMIL RAUL OGLU AGAYEV

BZT AKADEMI YAYINEVI ®
BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE 2021©
BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE
TURKEY, GERMANY
TR: +90 538 334 59 23 GR: +491774586777

**9th INTERNATIONAL CONGRESS ON
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES IN
A CHANGING WORLD**

**APRIL 08-10, 2023
ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION
IZMIR & TURKIYE**

**CONGRESS PROCEEDINGS
BOOK**

EDITORS

**PROF. AMELIE CHICO
DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHILA FAZIL
EMIL RAUL OGLU AGAYEV**

BZT AKADEMI YAYINEVİ®

TURKEY, GERMANY

TR: +90543 671 0123 GR: +491774586777

changingworldcongress@gmail.com

<https://changingworldcongress.com/>

All rights reserved

BZT AKADEMI YAYINEVİ®

BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE ©

Publishing Date: 17.04.2023

ISBN: 978-605-72563-5-5

CONGRESS ID

CONGRESS NAME

9th INTERNATIONAL CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES IN A CHANGING WORLD

DATE AND VENUE

APRIL 08-10, 2023

*ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION (İZMİR, TÜRKİYE)
(FROM 21 DIFFERENT COUNTRIES)*

ORGANIZERS & PARTICIPANT INSTITUTIONS

BZT Academy, Türkiye

Government Engineering Collage, India

Superior Institute of Engineering of Porto, Portugal

Azerbaijan University, Azerbaijan

Coastal Carolina University, USA

Azerbaijan National Academy of Sciences, Azerbaijan

National University, Philippines

Presidents of Organization Committee

PROF. AMELIE CHICO

DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHILA FAZIL

EMIL RAUL OGLU AGAYEV

President of Scientific Committee

Dr. Christopher GUNN

President of Coordinators' / General Coordinator

Dr. Baha Ahmet YILMAZ

ACCEPTED PAPERS

42 Turkish Participants

73 Foreign Participants

%65 Foreign Participant Rate

%35 Turkish Participant Rate

REFUSED PAPERS

5 Turkish Participants

EVALUATION PROCESS

All Submissions Have Passed a Double-Blind Referee Evaluation Process

All Responsibility for the Works Belongs to the Author

CONTENTS

CITIZENSHIP LAW AN EVALUATION ON THE CONSTITUTIONAL COURT DECISION ON THE PRIVACY OF PRIVACY IN TURKISH	1
NİMET, ÖZBEK	
TEACHERS' VIEWS ON THE EFFECTS OF ETHICAL LEADERSHIP BEHAVIORS IN SCHOOL ADMINISTRATORS ON TEACHER MOTIVATION	7
Giray YÜCEL	
A PERSPECTIVE AT THE DAILY ROUTINES OF ESPORTS PLAYERS: LIFE BALANCE	12
Sultan Akel, Ayşenur Baysal Yiğit, Zeynep Çorakcı, Şüheda Özkan, Ümit Uğurlu	
THE JESUS VE MUHAMMEDUN RASÛLULLAH FİMLERİNİN SANAT TARİHİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	13
Hazel Mısra Karali	
SARIKAMIŞ KAYAK TESİSİ İLE ERCİYES KAYAK MERKEZİ, SALZBURG(SAALBACH- HINTERGLEMM) VE MERANO (MERAN 2000) KAYAK MERKEZLERİNİN BENCHMARKİNG YÖNTEMİYLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	34
Asst. Prof.Pelin KOÇ, Asst. Prof.Çinuçen OKAT, Asst. Prof. Erol GEÇGİN	
PUBLIC ADMINISTRATION REFORM CHALLENGES IN IRAQ: PROBLEMS AND PROPOSED SOLUTIONS.....	44
Dr. Adil Omar Ali ALİ, Nawroz Zrar ASSAD	
BURSA'DA YAŞAYAN KIRIM TATARLARINDA RİTÜELİN “ŞİN” VE “YIRLAŞMA” RİTÜELİNİN AKTARILMASI	51
Osman Çiçek, Emre Pınarbaşı	
YENİ MEDYANIN GAZETECİLİK UYGULAMALARINA ETKİSİ	65
Doç. Dr. Emre Osman Olkun, Derya Yüce	
FUNCTIONS OF CHANGING POLITICAL VALUES IN THE POLITICIZATION OF SOCIETY	77
Hamza Al, Yakup Köseoğlu, Bora Yenihan	
TRANSFORMATION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIETY AND POLITICS: FROM POLITICAL ALIENATION TO POLITICAL CORRUPTION.....	86
Yakup Köseoğlu, Bora Yenihan	
EMNİYET YÖNETİM SİSTEMİNİN UÇUŞ EMNİYET KÜLTÜRÜ UYGULAMALARINDA ETKİSİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMA: TÜRKİYEDE'DEKİ UÇUŞ EKİPLERİ AÇISINDAN.....	94
Serpil AYDINOĞLU	

ENGINEERING AND ENGINEERING EDUCATION IN TURKEY UNDER THE CHANGING CONDITIONS OF INDUSTRY IN THE 2000S.....	96
Aytül Fırat	
MESLEK LİSESİ ERKEK ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞI VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	97
SERGEN KOÇ	
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNİ SINIF ORTAMINA ENTEGRE ETMEDE KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	112
Selda Atasü, Dr. Yurdağül Günel	
OKULÖNCESİ OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERE BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI (BEP) HAZIRLANMASI VE UYGULANMASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	119
Cemal Sağlam, Dr. Yurdağül Günel	
INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES FROM THE PAST TO THE PRESENT IN CLASSROOM MANAGEMENT	121
Sevinç AY DOĞRU, Murat KARABATAK, Songül KARABATAK	
TAXATION AND ACCOUNTING OF INFLUENCERS.....	130
Seval ELDEN ÜRGÜP	
ÇAĞRI MERKEZİNDE ÖRGÜTSEL YABANCILAŞMANIN ÇALIŞANLARIN SESSİZLİĞİNE ETKİSİ ...	140
Dr. Öğr. Üyesi Gülşah GENÇER ÇELİK, Dr. Özden ALTINDAĞ	
SAFE WORKING AT HEIGHT IN THE ELECTRICITY DISTRIBUTION INDUSTRY	149
Selçuk ÇELİK, Onur DOĞAN	
THE DIFFERENCE OF SPORTS PRACTICES ACCORDING TO SOCIAL LAYERS IN INDUSTRIAL SOCIETIES AND THE ROLE OF SPORTS IN VERTICAL MOBILITY	150
İrem Nur DABAK	
FORTUNE TÜRKYE'DE YER ALAN PLASTİK VE KAUÇUK SEKTÖRÜNÜN ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİYLE İNCELENMESİ	151
Öğr. Gör. Tahsin AVCI	
FEN EĞİTİMİNDE ROBOTİK UYGULAMALARIN KULLANIMI ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ.....	164
Şura OKUYAN, Doç. Dr. Sibel DEMİR KAÇAN	
RUS İÇ SAVAŞI'NDA BEYAZ ORDU KARŞITI PROPAGANDA.....	173
Özkan AVCI, Caner ÇAKI	

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ABD PROPAGANDASINDA ÜRETİM VERİMLİLİĞİ VE İSRAF KARŞITLIĞI.....	180
Caner ÇAKI, Özkan AVCI	
BEING A WOMAN IN THE SHIPYARD INDUSTRY: A QUALITATIVE FIELD RESEARCH IN YALOVA PROVINCE.....	187
Melike Ozcan	
EMBRACING THE FUTURE: A COMPREHENSIVE REVIEW OF INDUSTRY 5.0 RESEARCH TRENDS	190
Aslı Kılıç, Yavuz Selim Balcıoğlu	
REVOLUTIONIZING MODERN MANUFACTURING: EXPLORING THE DIVERSE APPLICATIONS OF INDUSTRY 5.0 TECHNOLOGIES	201
Aslı Kılıç, Yavuz Selim Balcıoğlu	
ANALYSIS OF NOVEL COVERS BY SECONDARY METHOD: EXAMPLE OF BOOKS FOR CAUCASIAN IMMIGRANTS.....	212
Evren Atcı	
EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN STRATEGIC ORIENTATIONS AND JOB PERFORMANCE: THE CASE OF ADIYAMAN COMMUNITY PHARMACISTS*	222
Gülsün Yulet DİLEK, Dr. Gülşen KIRPIK	
EXAMINATION OF CURRENT MANAGEMENT, ORGANIZATION, AND STRATEGY CONCEPTS FROM THE PHARMACY PROFESSION: AN ONLINE RESEARCH.....	232
Gözde ÇALIŞKAN, Dr. Gülşen KIRPIK	
THE IMPORTANCE OF CAREER STAFF IN INDIVIDUAL WORK PERFORMANCE	243
Dr. Gizem Naz DOLEK , Prof. Dr. Kamil Ufuk BILGIN	
SPOR BİLİMLER ALANINDA GÖRME ENGELLİLER ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK ANALİZ.....	250
Leyla TARLAN, Dr. Öğr. Üyesi Gül YAĞAR	
EVALUATION OF DIGITAL DIPLOMACY IN UKRAINE AND TURKIYE	252
Olena LAHRENN , Kamil Ufuk BILGIN	
POWER METHODS IN TERMS OF EFFECTIVE USE OF DIPLOMACY	262
Kamil Ufuk BILGIN , Olena LAHRENN	
SOSYAL MEDYA REKLAM TASARIMINDA TASARIM ODAKLI DÜŞÜNME METODOLOJİSİNİN UYGULANMASI.....	271
Mustafa MAYDA	

ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENME ORTAMLARINDA KULLANICI DENEYİMİ (UX) METRİKLERİ ÇERÇEVESİNİN BELİRLENMESİ	281
Tayfun Yörük	
SPORTİF UYGULAMALARDA MÜZİĞİN ETKİSİ: SPOR MERKEZLERİNDE EGZERSİZ YAPAN BİREYLER ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	289
Berat KOÇYİĞİT, Osman PEPE	
SPORCULARIN YARALANMA KAYGILARININ SPORA BAĞLILIKLARINA ETKİSİ.....	298
Mustafa Barış SOMOĞLU, Ahmet Yılmaz ALBAYRAK, Serdar TAŞKIN, Sevim Taşkın	
SPORCULARIN YARALANMA KAYGILARININ SALDIRGANLIK VE ÖFKE DÜZEYLERİNE ETKİSİ	300
Mustafa Barış SOMOĞLU, Ahmet Yılmaz ALBAYRAK, Serdar TAŞKIN, Sevim Taşkın	
TOPLUMSAL CİNSİYET TEMELLİ KADINA YÖNELİK ŞİDDET, BOYUTLARI VE SONUÇLARI	302
Elif Özlem ÖZÇATAL	
MİLLİYETÇİ DERGİLERDE İNÖNÜ ALGISI: MİLLİ YOL, BÜYÜK TÜRKELİ VE KOMÜNİZME KARŞI MÜCADELE DERGİSİ ÖRNEKLERİ.....	304
Hacı Veli GÖK	
STRATEJİK YÖNETİM OKULLARI VE REKABET AVANTAJI KAYNAKLARININ SINIFLANDIRILMASI: TÜRK ŞİRKETLERİ VE SEKTÖRLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	320
Abdulrahman KUYIFATIH, Prof.Dr. ŞABAN ESEN	
SUVERENLİKLƏ MÜHARİBƏ.....	333
Mirzəyeva Səkinə Ramil	
IMPACT OF GENDER ON THE NEWNESS OF SOLAR KIT PRICES IN ALGERIA.....	334
Chems Eddine BOUKHEDIMI	
MENTAL HEALTH LITERACY AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE AMONG COLLEGE STUDENTS. .	335
Trixelle Kyle M. Enriquez, Jan Claire A. Espiritu, Jacquelin Joy B. Jocanain	
EVALUATION, A PARAMOUNT STEP TO PRODUCTIVITY	336
Hamid Rahnavard	
THE INFLUENCE OF SOCIAL-EMOTIONAL INTELLIGENCE ON ATTITUDE TOWARDS MATHEMATICS INSTRUCTION	338
Rey Avila Mangarin, Glenn Ryan L. Montefolka	
TÜRK DÜNYASININ MƏDƏNİYYƏT PAYTAXTI- ŞUŞA	339
CƏLİLOVA SƏBİNƏ ELÇİN	

BROWBEATER BEHAVIOR: THE LIVED EXPERIENCES OF THE BULLIES.....	341
Amira J. Isnani, Jeannie D. Koh, Daniel Rein V. Santua	
PERSPECTIVE OF BUSINESS OWNERS ON EMPLOYING EX-CONVICTS.....	342
Kean S. Araneta, Nicolle D.A. Enriquez Prof. Jehan Ibrahim	
OVERCOMING PARENTING CHALLENGES IN ASSISTING NEURODIVERGENT CHILDREN'S SPECIAL EDUCATION NEEDS IN THE NEW NORMAL.....	343
Jennie Vie A. Custodio, Edna-May L. Fulton & Josielle Mae C. Revelo	
PAGLALANTAD: COMING OUT STORIES OF LESBIANS IN THE ISLAM RELIGION	344
Arcillas, Kristle Joy Juarez, Ariemily Faye Sangkula, Princess Sharifa J.	
FINANCIAL SOCIALIZATION AND SAVING BEHAVIOR AMONG SELECTED COLLEGE STUDENTS ..	345
Jannine Kate L. Bautista, Juntre B. Montales, Darlene Jane P. Salise, & Jomar Poblacion	
FINANCIAL LITERACY AND CONSUMER BEHAVIOR IN SUPERMARKET AMONG MOTHERS IN PANABO CITY	356
NESTY KIMBERLY T. HINGPIT, MARIA CHRISTINE C. CRODUA, GLADYS P. FLORES, & CELSO TAGADIAD	
TURAN EMPIRE	357
CƏLİLOVA SƏBİNƏ ELÇİN	
UNDERSTANDING CHINA'S "GLOBAL ROLE" IN THE GLOBALISED WORLD	358
Professor (Dr.) Quaisar Alam	
SOSYOLOJİK ANALİZ DÜZEYİNDE SİYASİ ZİHNİYET	359
Ulker Imamaliyeva	
"BABURNOMA"DA ZAHIRIDDİN MUHAMMED BABUR'UN HİNDİSTAN'I FETHİ HAKKINDA BİLGİLER: PANİPAT SAVAŞININ DETAYLARI - SEBEPLER VE ETKİLER.....	361
Sharipov Azizjon Azimovich	
ANALYSIS OF INFORMATION ABOUT AMIR TEMUR IN MANUSCRIPTS WRITTEN BY ARAB HISTORIANS OF THE XIV-XV CENTURIES	380
Imamov Khurshid	
FACTORS INDICATIVE OF SPIRITUAL VIEWS AMIR TEMUR AND HIS INFLUENCE ON THE LIFE OF SOCIETY.....	384
Komiljon Sultanov,	

DEVELOPMENT HISTORY OF EDUCATION AND TEACHING IN AZERBAIJAN	390
ASADOVA AYTEN VAGIF	
INTEGRATING FILM-ADAPTATIONS IN TEACHING LITERATURE ROBINSON CRUSOE FROM PRINTED TEXT TO FILMED VERSION	403
Merbah Kouider	
SCIENCE TEACHING STRATEGIES AND ACADEMIC MOTIVATION OF SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS.....	404
Jovany Gleen L. Allawan	
SOCIAL MEDIA ENGAGEMENT AND MENTAL HEALTH AMONG SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS.....	405
Jovany Gleen L. Allawan	
“ACCEPTABILITY OF INNOVATIVE FOOD PRODUCTS DEVELOPED BY UNDERGRADUATE STUDENTS - A FIELD STUDY ON SENSORY EVALUATION.”	406
Dr. SALLA VIJAY KUMAR	
MÜSTƏQİLLİK DÖVRÜNDƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ GÜRCÜSTAN RESPUBLİKASI İLƏ ƏLAQƏLƏRİ.....	413
Kəmalə XUDAVERDİYEVA	
THE IMPACT OF CHANGING FAMILY STRUCTURES ON ELDERLY SUPPORT IN MALAYSIA.....	415
Nik Norliati Fitri Md Nor	
METHODOLOGY OF TEACHING HISTORICAL EVENTS AND HEROIC THEMES IN THE EIGHTH CLASS FINE ARTS TEXTBOOK	416
Emil Raul oğlu Ağayev	
SOCIAL MEDIA IMPACT ON GENZ’S BUYING BEHAVIOR OF PURCHASING SUSTAINABLE PRODUCT	420
Dao Thi Dai Trang, Thai Nu Ha Uyen	
GLOBAL CƏMIYYƏTDƏ TÜRK BİRLİYİ:	437
İbrahimova Nərmin	
BLENDED LEARNING: A NEW CHALLENGE FOR PAKISTANI UNIVERSITY STUDENTS	439
Zohaib Hassan Sain	
STUDENTS ASSESSMENT OF ONLINE EDUCATION DURING THE COVID-19 EPIDEMIC.....	440
Zohaib Hassan Sain	
ASSESSMENT OF STUDENTS’ ACHIEVEMENTS AS AN INTEGRAL PART OF THE LEARNING PROCESS	441
Valdeta Zenuni-Idrizi, PhD	

LEARNING STYLE AS PREDICTOR OF ACADEMIC PERFORMANCE OF GRADE 11 STUDENTS IN LORENZO S. SARMIENTO SR. NATIONAL HIGH SCHOOL	446
Lovely Rose M. Oro & Anna Marie O. Pelandas	
THE INFLUENCE OF SOCIAL INTERACTION TOWARDS EMOTIONAL ADJUSTMENT OF STUDENTS IN LORENZO S. SARMIENTO SR. NATIONAL HIGH SCHOOL.....	447
Michelle P. Baon & Anna Marie O. Pelandas	
VAGIF YUSİFLİ VE MODERN EDEBİYAT ELEŞTİRİSİ	448
Aliye Kerimova, Nurlane Memmedova	
AZƏRBAYCAN EDEBİYAT ELEŞTİRİSİ TARİHİNDE KEMAL TALİBZADE'NİN HİZMETLERİ	450
Şamay Ömerova, Nurlane Memmedova	
AZƏRBAYCANIN YENİ DÖVR TARİXİNİN ÖYRƏNİLMƏSİNDƏ HEYDƏR ƏLİYEV FAKTORU	453
t.e.d.prof. İbrahim Kazımbəyli	
TÜRK DÜNYASININ ALTUN KÖPRÜSÜ-TÜRKSOY.....	459
Süleymanova Ruzanə Nemət qızı Xudaverdiyeva Mələikə Güloğlan qızı	
STUDENT'S DIFFICULTIES IN WRITING	461
Valdeta Zenuni-Idrizi, PhD Arta Abdullau, Mr. Candidate	
ТЕЛЕВИЗИОННЫЕ НОВОСТИ-ТЕЛЕВИЗИОННОЕ ЗЕРКАЛО	465
Шахло НУР, журналист,	
AZƏRBAYCANDA KEÇMİŞ VƏ İNDİKİ MƏDƏNİYYƏT DÖVRÜ	471
Baş müəllim Şahismayıl Namaz oğlu İsmayilov	
NƏSİRƏDDİN TUSİNİN "ƏXLAQİ NASİRİ" ƏSƏRİNDƏ TƏLİM VƏ TƏRBİYƏ MƏSƏLƏSİ	473
Ləman Əlifəğa qızı İsayeva	
HEYDƏR ƏLİYEVİN AZƏRBAYCANÇILIQ MƏFKURƏSİNDƏ BƏDİİ ƏDƏBİYYATIN MAHİYYƏTİ VƏ VƏZİFƏSİ.....	475
Nazile Abdullazade	
ƏDƏBİYYAT TƏDRİSİNİN İNKİŞAF MƏRHƏLƏLƏRİ.....	478
Soltan HÜSEYNOĞLU	
INTERNAL EVALUATION AND EXTERNAL EVALUATION OF STUDENT ACHIEVEMENTS	481
Valdeta Zenuni-Idrizi, PhD,	

**THE INFLUENCE OF SELF-DIRECTED LEARNING READINESS TO THE MATHEMATICAL
COMPETENCIES AMONG STEM STUDENTS IN LORENZO S. SARMIENTO SR. NATIONAL HIGH
SCHOOL 486**

Antonio Jr. B. Oberas, et.al
Krystal Joy M. Clamares, PhD

**THE INFLUENCE OF SUBJECTIVE WELL-BEING TO THE ACADEMIC RESILIENCE OF SCIENCE,
TECHNOLOGY, ENGINEERING, AND MATHEMATICS (STEM) STUDENTS IN LORENZO S.
SARMIENTO SR. NATIONAL HIGH SCHOOL 497**

Maekyra P. Asumbrado, et. al
Krystal Joy M. Clamares, PhD

**A CORRELATIONAL STUDY BETWEEN CLASSROOM CLIMATE AND THE ACADEMIC
PERFORMANCE OF SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN LORENZO S. SARMIENTO SR.
NATIONAL HIGH SCHOOL 510**

Maryam Salih, et.al
Krystal Joy M. Clamares, PhD

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İŞĞALDAN AZAD OLUNAN ƏRAZİLƏRİNDƏ TARİXİ
ABİDƏLƏRİN BƏRPASI 523**

Osmanova Nübar İlqar

İŞĞAL DÖVRÜNDƏ KƏLBƏCƏRDƏ MƏHV EDİLƏN TARİXİMİZ.....526

Balısova Ləman Elman qızı

**THE INFLUENCE OF INTERACTIVE LEARNING ON SELF-REGULATED LEARNING AMONG
SPECIAL SCIENCE CLASS STUDENTS IN LORENZO S. SARMIENTO SR. NATIONAL HIGH
SCHOOL 528**

Michiel Len D. Albert, et.al
Krystal Joy M. Clamares, PhD

AZƏRBAYCAN ƏRAZISİNDƏ YARANMIŞ İLK VƏ ƏN QƏDİM DÖVLƏT MANNA DÖVLƏTİ 540

Hüseynov Ramiz Ramil

**İKİNCİ DÜNYA MÜHARİBƏSİ: ALMANİYANIN QƏRB CƏBHƏSİNƏ HÜCUMU (İLDİRİM SÜRƏTLİ
HƏRƏKAT “BLİTZKRİG”).....544**

Bağırov Elmir Rəşad

THE STATE OF THE SHIRVANSHAHS IN THE IX-XII CENTURIES 547

Jafarov Parviz Tahir

TÜRKLƏRİN HƏRB SƏNƏTİ VƏ OYUN ƏNƏNƏLƏRİ 552

Kərimzadə Songül Subhi qızı

ŞEYH SULTAN ALİNİN SIYASÎ VE ASKERİ FAALİYETLERİ 554

Nihad Mammadli

ATTITUDE TOWARDS LEARNING MATHEMATICS, EMOTIONAL DISPOSITION AND BEHAVIOR OF STUDENTS IN SENIOR HIGH SCHOOL.....	558
Matthew E. Cañeda and Noel T. Casocot	
KARABAĞ BÖLGESİNDEKİ İŞLETMELERİN İNOVASYON FAALİYETİ.....	559
AHMEDZADE CELAL VUGAR	
İLETİŞİM VE RUHUN KRİZİ.....	561
PARVIN KARIMOVA	
KÜRESELLEŞME ZAMANI ÖĞRENCİ ZEKÂSININ GELİŞİMİ.....	563
Phd. Gulnar QAMBAROVA	
COMPENSATION PRACTICES TOWARDS EMPLOYEES' SATISFACTION AMONG SELECTED WORKERS IN CITI HARDWARE PANABO CITY.....	565
Amelie L. Chico, Rossdell Dudang, Meljun Khyll Espinosa and Mark Alvin Maratas	
SERVICE MARKETING AND SATISFACTION AMONG WORKING EMPLOYEES IN TRANSIENT BOARDING HOUSES IN PANABO CITY.....	566
Amelie L. Chico, Cherub Nissi B. Amto, King Loyd Jones Lamigo and Jericho Yuson	
TEACHERS' PEDAGOGICAL KNOWLEDGE AND MATHEMATICAL SKILLS AS PREDICTORS OF STUDENTS ACHIEVEMENT IN THE NEW NORMAL.....	567
Michael C. Morre Jr. and Noel T. Casocot	
THE INFLUENCE OF DIGITAL COMPETENCE ON THE MATHEMATICS ANXIETY AMONG FIRST YEAR COLLEGE STUDENTS.....	568
Remond Corpus & Noel T. Casocot	
COPING MECHANISM OF SPED SPECIALISTS IN FACILITATING ONLINE LEARNING TO LEARNERS WITH HEARING IMPAIRMENT.....	569
Marrianeth Z. Berdon, Ma. Ave Sussieann R. Fronteras, Nor Jean P. Patta, Eric Roland Natividad, Juspher G. Handang, Kathleen A. Gregorio, Nurfaiza J. Joe	
THE IMPACT OF SELF-CONFIDENCE ON THE LEARNING PROCESS: A QUANTITATIVE INVESTIGATION AMONG FILIPINO UNDERGRADUATE STUDENTS.....	581
Kate Ledesma, Katreena Gayle Lao, Juspher Handang, Lyka Saldariega	
ONLINE LEARNING: EXPERIENCES OF THE PARENTS OF CHILDREN WITH DOWN SYNDROME....	582
Crizy Jane R. Quililan, Shenn S. Gemarangan, Juspher G. Handang, Earl Patrick A. Bernardo, Shela S. Rosales, Eric Roland Natividad	
STUDENT SATISFACTION AND INTERACTION IN ONLINE LEARNING SETTING AMONG FILIPINO PRESERVICE TEACHERS: A QUANTITATIVE STUDY.....	583
Irish Faye Bengil, Juspher Handang, Lyka Saldariega, Suzette Mata, Christine Pesidas, Kian Rhyne Sechico, Eric Roland Natividad	

A QUANTITATIVE INVESTIGATION OF SELF-EFFICACY AMONG FILIPINO YOUNG ADULT LEARNERS.....	593
Kian Rhyne Sechico, Juspher Handang, Lyka Saldariega, Irish Faye Bengil, Kate Ledesma, Suzette Mata	
ÇİNİN MƏRKƏZİ ASİYAYA DAİR XARİCİ SİYASƏTİNDƏ SİNCAN.....	601
Dr.Eldar Cəfərov magistrant Eyvazov Orxan	
ERMENİSTAN'IN İŞGAL ETTİĞİ AZERBAIJAN TOPRAKLARINDAKİ TARİHİ KÜLTÜREL ESERLERİN YOK EDİLMESİ.....	608
Gurbanov Anar Nevrüz	
ONLINE STUDENT'S CONNECTEDNESS AND ACADEMIC RESILIENCE	610
Queenie A. Yangke, Melboy B. Arañez, Eidderf Fritz P. Angelo and Jeanilyn E. Tacadena	
ARCHETYPAL ANALYSIS OF SQUEALER IN GEORGE ORWELL'S ANIMAL FARM	611
Earl Jones G. Muico	
ENVIRONMENTAL DEGRADATION AND HIGH-HANDED ROLE OF SMART GRIDS AND SMART APPLIANCES: CAN THE GLOBE GO GREEN?.....	612
Dr. Khurram Shehzad	

METHODOLOGY OF TEACHING HISTORICAL EVENTS AND HEROIC THEMES IN THE EIGHTH CLASS FINE ARTS TEXTBOOK

Emil Raul oğlu Ağayev

ADPU-nun nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci “İncəsənət və fiziki tərbiyə” fənn birləşmə komissiyasının müəllimi

ORCID: 0000-0001-9354-0839

VIII sinif təsviri incəsənət dərslində tarixi hadisələr və qəhrəmanlıq mövzularının öyrədilməsi metodikası

Xülasə: Orta məktəblərdə şagirdlərdə vətənpərvərlik hislərinin formalaşdırılması ön plandadır. VIII sinif təsviri incəsənət dərslində qəhrəmanlıq və vətənpərvərlik mövzusunda işləyən rəssamların yaradıcılığı və əsərləri təhlil edilərək şagirdlərdə estetik reaksiyanı inkişaf etdirir.

Açar sözlər: Orta məktəb, dərslük, vətənpərvərlik, təsviri incəsənət, obraz

Summary: Formation of patriotism among students in secondary schools is in the foreground. The creativity and works of artists who work on the theme of heroism and patriotism are analyzed in the eighth grade fine art textbook and develop the aesthetic response in students.

Keywords: high school, textbook, patriotism, visual arts, image

GİRİŞ

Təhsilin insanın həyatındakı rolu cəmiyyətin bütün mərhələlərində aktual olmuşdur. Əlbəttə ki, formalaşmaqda olan gəncdə birinci növbədə vətənpərvərlik hislərini inkişaf etdirmək lazımdır. Orta məktəblərdə estetik zövqü formalaşdıran fənlərdən biri olan təsviri incəsənətdə əsas mövzulardan biri də tarixi hadisələr və qəhrəmanlıq mövzularına müraciət edən rəssamların yaradıcılığı və əsərləri barəsində şagirdlərdə münasibət formalaşdırmaqdır.

MÖVZUNUN İŞLƏNMƏ DƏRƏCƏSİ

VIII sinif şagirdlərinə “Təsviri sənətdə batal və tarixi janrlar” mövzusunda batal janrındakı əsərlərdə əsas yeri vətənpərvərlik ruhu, hərbi yürüş və döyüş səhnələrinin olması barəsində ilkin məlumat verilir. Qayaüstü rəsmlər, Qədim Şərq relyefləri, qab üzərində qədim yunan təsvirləri, zəfər tağı və sütunlarındakı relyeflər – bu janra aid nümunələr dərsləkdə qeyd edilir. Tarixi janra rəssamlar qədim zamanlardan müraciət edirdilər. Belə əsərlərdə tarixi hadisələr, görkəmli şəxsiyyətlər, cəmiyyətdə baş verən ictimai əhəmiyyətli hadisələr təsvir olunurdu.

İLL 1. Sadıq Şərifzadə, Böyükağa Mirzəzadə, Mikayıl Abdullayev "Babəkin yürüşü"

"Fransisko Qoyya:rəssamın rəng dünyasına həyat hadisələrinin təsiri" mövzusunda böyük ispan rəssamının tarixi janrda işlədiyi qrafika və rəngkarlıq əsərləri təhlil edilir. Qoyyanın iki məşhur tablosundakı Madrid üsyanı və rəssamın İspaniyaya görə hiss etdiyi qəlb ağrısı, müharibə və qırğınlara qarşı üsyanı və etirazı əks olunub.

İLL 2.Fransisko Qoyya "1808-ci ilin mayın 3-də üsyançıların güllələnməsi"

VIII sinif təsviri incəsənət dərslində tarixi mövzuya müraciət edən rəssamlardan Jak Lui David və onun məşhur "Horatsilərin andı" əsərinin təhlili təqdim edilmişdir. Bu əsərdə dövlətin gücləndirilməsi üçün xalqın birliyini əsk etdirən üç oğul və atanın andı təsvir olunmuşdur. Silahları oğullarına uzadan

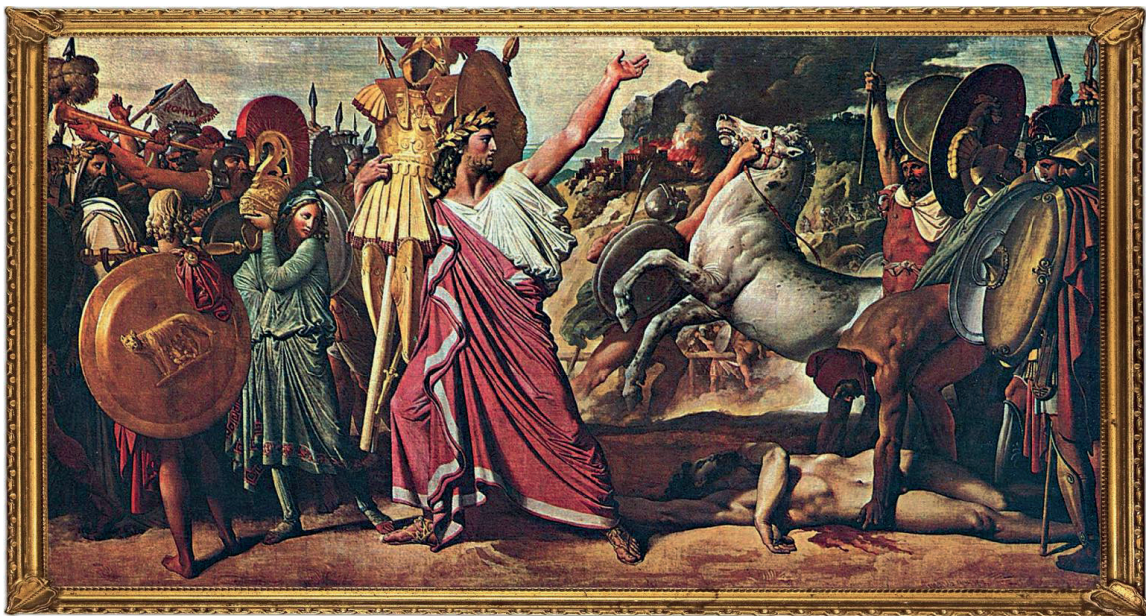

qoca onların döyüşünə xeyir-dua verir. Həmçinin mövzuda şagirdlər rəssamın pərəstiş etdiyi Napoleon Bonaparta həsr edilən silsilə əsərləri də izləyir.

İLL 3. Jak Lui David "Horatsilərin andı"

"Jan Öqüst Dominik Enqr:xətt incəsənəti" mövzusunda fransız klassisizminin nümayəndələrindən biri tarixi və portret janrının görkəmli sənətkarı, rəssam Jan Ogüst Dominik Enqr yaradıcılığı təhlil edilir. Öz müəllimi David kimi, o da antik dövr və italyan İntibahının rəssamları ilə maraqlanır, Rafaeli əlçatmaz ideal hesab edirdi.Enqr öz yaradıcılığında canlı təbiətin qüsurlarından təmizlənmiş ideal, mükəmməl forma yaratmağa can atması, "ideal rəsm"i hər şeydən yüksək qiymətləndirməsi barəsində məlumat verilir. Rəssamın şagirdlərinə dediyi: "Xətt - rəsm deməkdir, bu isə hər şeydir!" ifadəsi dərsləkdə tarixi janrdə təqdim edilən əsərlər üzərində təqdim edilmişdir.

İLL 4.Dominik Enqr "Romul-Akronun qalibi"

Dərslıkdə növbəti mövzulardan biri Ejen Delakrua yaradıcılığının təhlilidir. XIX əsrin romantik rəngkarlığı haqqında şagirdlərdə daha dolğun təsəvvürün yaranması üçün tarixi janrın inkişafında misilsiz rol oynamış rəssamın əsərlərinə xüsusilə müraciət edilmişdir. Ejen Delakrua - Fransa tarixində müxtəlif hadisələrin süjetləri əsasında çoxlu sayda möhtəşəm tablolar çəkmiş dahi rəssamlardan biridir. Şərq, orta əsrlər və Fransa inqilabı onu eyni dərəcədə ilhamlandırır. Həmçinin rəssamın “Dantenin qayığı” və “Azadlıq barikadaları” əsərlərinin təhlili şagirdlərə təqdim edilir.

İLL 5.Ejen Delakrua “Azadlıq barikadaları”

NƏTİCƏ.

“VIII sinif təsviri incəsənət dərslində tarixi hadisələr və qəhrəmanlıq mövzularının öyrədilməsi metodikası” məqaləsinin əsas nəticələri aşağıdakılardır:

- Dərslıkdə mühüm yer tutan tarixi hadisələr və qəhrəmanlıq mövzuları təhlil edilir
- Şagirdlərdə dünyagörüşünün inkişaf etdirilməsi
- Müxtəlif xalqların tarixi hadisələri və qəhrəmanlarının tanınması

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1.VIII sinif təsviri incəsənət dərslıyı //Bakı 2019 //s 96